

De duivel en de bouw van de Dom van Aken

Sagen en legenden (2) - Mythes et légendes (2) - Sagen und Legenden (2)

UNSER KULTURELLES ERBE
NOTRE HERITAGE CULTUREL
ONS CULTUREEL ERFGOED

De Dom van Aken is misschien wel het beroemdste gebouw in de Euregio (afb. 1). Dat komt vooral door de belangrijke functie die de Dom had voor de middeleeuwse keizers. Want in de middeleeuwen werden alle keizers eerst in Aken tot Rooms-Duitse koning gekroond. Aken was daarom al vroeg in heel Europa bekend, terwijl het in de middeleeuwen eigenlijk maar een zeer kleine stad was. De Dom was bovendien voor alle koningen bijna een “magische” plaats.

Afb. 1 - De Dom van Aken (het Munster)

Net zoals alle andere belangrijke plaatsen bestaan er ook over de Dom veel sagen en legenden. De bekendste speelt zich af tijdens de bouw, ongeveer 1 200 jaar geleden. Eigenlijk is een dom de hoofdkerk van een bisschop, maar die was er toentertijd in Aken nog niet. Daarom zeggen de Akenaren tot op de dag van vandaag liever “Münster” (het huidige Dom).

Karel de Grote had voor zijn palts in Aken opdracht gegeven voor de bouw van een prachtige kapel. Maar zoals zo vaak bij zo'n prachtige gebouwen raakte het geld van de stad op en verkeerden de Akenaren in grote nood.

Toen een vreemde man aanbood de verdere bouw te betalen, waren de Akenaren opgelucht. Ze wilden namelijk niet in de rest van de wereld voor schut staan met een half gebouwde kerk. Maar er zat een addertje onder het gras. De man wilde als tegenprestatie de eerste levende ziel hebben die het nieuwe gebouw zou betreden. Het was de Akenaren duidelijk met wie ze te doen hadden, maar optimistisch (en misschien ook een beetje naïef) als ze waren, gingen ze akkoord met het pact.

- Rondleidingen in de Dom, incl. sagen rondom de Dom: aachendom.de (met 360°-panorama!)
- Rondleidingen over talrijke andere legenden rondom het oude Aken bij stadtbekannt-aachen.de; exkurs-aachen.de, aachen-tourist.de.

1 Wat zou waar kunnen zijn en wat is er waarschijnlijk ooit bij verzonnen?

Afb. 2 - Deze bronzen figuur in de hal van de Dom heeft een gat in zijn borst. Daarom denken de meesten dat dit de wolf is uit de sage. Maar in werkelijkheid is het een berin. Ze was vroeger onderdeel van een fontein. Haar linkerpoot aanraken brengt geluk!

De bouw van de nieuwe kerk werd op tijd afgerond en iedereen die de Dom zag, was onder de indruk. Alleen wilde niemand de kerk betreden, uit angst zijn ziel te verliezen. Gelukkig was er een Akense burger die bijzonder “lues” (spreek uit loe-es = “slim”) was, die opperde: “Wie heeft er gezegd dat de eerste ziel een mensenziel moet zijn?”

Dus trok men het Akense bos in om één van de wolven te vangen die er toen nog leefden. Hij werd door de enorme bronzen deur van de kerk gejaagd, waarachter de duivel al vol verlangen zat te wachten. Zonder goed te kijken, rukte hij de ziel uit het lijf van het arme dier. Hij merkte natuurlijk al snel dat hij bedrogen was. Ziedend van woede sloeg hij het kerkportaal achter zich dicht, waarbij hij tot overmaat van ramp zijn duim ver-

Afb. 3 - Naar aanleiding van de sage wordt de reusachtige bronzen deur van de Dom “Wolfstür” genoemd. In de leeuwenkop waar oorspronkelijk de deurring aan bevestigd was, kun je zelfs nu nog de duim van de duivel voelen.

loor. Zonder om te kijken, rende hij de stad uit. Eindelijk konden de Akenaren feest vieren.

Onderweg bedacht de vluchteling een duivels wraakplan, maar dat is weer een andere sage. Dit verklappen we alvast: veel zand, kapotte schoenen en een slimme (“luese”) Akense marktvrouw spelen een rol (afb. 5).

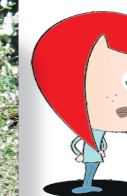
Afb. 5 - De duivel keerde terug naar Aken om wraak te nemen. Voor de marktvrouw die het ergste wist te voorkomen, werd op de Lousberg een monument opgericht.

Afb. 4 - Voor velen stelt deze dennenappel de ziel van de wolf voor. Ook deze was vroeger onderdeel van een fontein.

75 Een duivelspact komt trouwens in veel sagen voor, het is een veel gebruikt “motief”, zoals men dat zegt. Ken je andere verhalen waarin de duivel een rol speelt?

Lucifer, letterlijk “lichtbrenger”, is in vele talen ook de naam van de duivel. Lucifers, de houten staafjes waar je kaarsen mee aansteekt, heten bij de burens **Streichhölzer** (DE) of **alouettes** (FR).

Talrijke sprookjes en sagen op verhalenalmank.nl.

2 Bedenk een eigen sage die te maken heeft met een plaats bij jou in de buurt en waarin de duivel of een ander fabelachtig wezen een rol speelt.